

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 3 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši šte. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek

: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vesto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo

Svetovna vojna.

Avstrija — Rusija.

V vzhodnih Beskidih so Rusi dne 21. marca v dolini Laborče ponoči večkrat poizkušali napasti, pa so jih naše čete vselej zavrnile. Naslednji dan je na tej fronti v splošnem vladal mir, ker so bili zadnje dni vsi ruski napadi krvavo odbiti. Od 2. aprila se vrše vroči boji v dolini gornje Laborče in na višinah južno od Virave (južno od Lupkova).

Med Lupkovim sedlom in prelazom Užokom trajajo boji za številne višinske postojanke. Zelo hudi boji se vrše za Užok in za cesto, ki vodi v Ungvar. Rusi z neprestanimi ojačenji hočejo prodreti našo bojno črto. Vrhove na severnem pobočju, ki so jih naše čete v težkem boju vzele, izkušajo zdaj Rusi osvojiti, da si pribore pot čez Karpate. Naše čete so na posameznih točkah prešle k protinapadu.

Nova ruska ojačenja so prisilila naše čete, ki so bile izpostavljene na obeh straneh Cisne in Gornjih Bregov (Berehi Gorni), da so se dne 2. aprila nekoliko umaknile. Napade na postojanke severno od Užoka so naši krvavo odbili. Rusi so svojo premišeljsko oblegovalno armado poslali na Karpate.

Boji na višinah na obeh straneh doline Laborče trajajo dalje. Bojišče se je razširilo. Dne 3. aprila so avstrijske čete izvedle protinapad na vzhodne višine in vrgle Ruse, ki so dosedaj silno napadali, iz več postojank. Tudi vzhodno od Virave so naši odbili močan ruski napad. V bojih tega dne so naši vjeli 2020 Rusov. Severno od Užoka je položaj neizpremenjen. Nov napad Rusov se je po kratkem boju izjalovil. Le med Cisno in Gornjimi Bregovi so se naši umaknili v bolj pripravne postojanke in prepustili Rusom

nekaj vasij. Na veliko noč so prosili Rusi po posebnem posredovalcu, da naj bi prenehalo pikanje iz topov. Na Karpatih je bil ranjen grof Tisza, brat ogrskega ministrskega predsednika, ko je opazoval na bojišču premikanje sovražnika. Zadel ga je kroglica. Ko sta ga dva huzarja odnesla z bojišča, je kroglica zadel tudi enega huzarja. Oba ranjenca so prepeljali na kliniko v Budimpešto.

Na višinah vzhodno od doline Laborče so avstrijske in nemške čete dne 5. aprila osvojile močne ruske postojanke in pri tem vjele 5040 Rusov. V sosednjih oddelkih so naši odbili več ljutih ruskih napadov in pri tem vjeli 2530 Rusov.

Rusi napadajo s tako silovitostjo v karpatski fronti zlasti zato, da prodro na ogrsko zemljo in uničijo ogrsko polje, ki je žitnica za Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Zato se ne boré tu le močne avstro-ogrške čete, ampak tudi Nemci pod vodstvom pruskega generala pehote pl. Linsingena in prihajajo še nove nemške čete na pomoč.

V jugovzhodni Galiciji na vzhodni meji med Prutom in Dnjestrom so naše čete odbile dne 1. aprila zelo močen napad Rusov. V 10. do 20. zaporednih vrstah je sovražnik ta dan napadel na več točkah bojne črte. Do večera je trajal boj. S težkimi izgubami se je moral sovražnik umakniti. Dne 4. aprila so se poskušale močnejše sovražne sile ustaviti pri Ušči Biskupji, vzhodno od Zalesčikov, na južnem bregu Dnjestra. Po večurnem boju so jih naši vrgli nazaj in vjeli 1400 Rusov. Uničena sta bila dva bataljona ruskega Aleksandrovega pešpolka. Dne 5. aprila se je na višinah severovzhodno od Otinije izjalovil ponočni napad Rusov. Otinija leži v sredi med Kolomejo in Stanislavovim.

Dne 2. marca so naši pri Novosjelici prekorčili rusko mejo in so šli do Hotina. Na tej poti jim je prišlo v roke pet železniških strojev in 60 voz, kar so bili prej Rusi vzeli Avstrijcem.

V Bukovini sta trgovina in obrt zopet oživel in hranilnice so pričele delovati. Prišel je tudi prvi vlak z Ogrskega v Črnovico.

Boji v zraku. Ogrski listi poročajo, da je neki avstrijski letalec imel boj s tremi ruskimi zrakoplovi in je metal bombe na ruske letalce. Lovili so se po zraku. Avstrijec je zadel rusko letalo, ki je padlo iz višine 1500 m na tla in obležalo drobno. Drugi dve ruski letali je pa vihar popadel in treščili sta na zemljo.

Avstrija — Srbija.

Srbi so zadnje dni s pomočjo čolnov hoteli zasesti Ciganski otok pri Belgradu. Naši so jih pustili, da so prišli blizu, potem so pa začeli nanje streljati iz strojnih pušk. To je napravilo med Srbi veliko zmešnjavo in so hitro pobegnili.

Nemčija — Rusija.

Na Ruskem Poljskem pri Inovlodzu ob Pilici so v jutranjih urah napadle močnejše ruske sile naše postojanke. Ko so došle do žičnih ovir, so jih naše čete vrgle nazaj ter jim zadale občutne izgube. Ponočni napad Rusov ob spodnji Nidi se je izjalovil v našem ognju.

Iz vojnega poročevalskega stana se poroča, da so avstrijske in nemške čete na Poljskem zasedle 46.584,8 kvadratnih vrst, to je 53010,3 kvadratnih kilometrov.

Marca meseca je nemška vzhodna armada vjela skupno 55.800 Rusov in zapolnila devet topov in 61 strojnih pušk.

Nemčija — Francoska.

Iz bojev Nemcev s Francozi zopet ne moremo poročati o nobenih posebnih uspehih. Le male praske se vrste za vsako ped zemlje, ki jo pa drugi dan zopet zasedejo nasprotniki. Taki boji so bili zadnji čas pri Verdunu, pri Apre-

PODLISTEK.

Z bojnege polja.

(Napisal vojni kurat J. Hafner.)

Kakor spoznam iz Vašega dopisa, je oplazila vojna nekoliko tudi prijazni Kranj in izpremenila njegovo mirno lice. Pa bi bilo res škoda za tako pomenljivo mesto, kakor je Kranj, ako bi zgodovina, ki ga je v prejšnjih časih tako rada omenjala, v svetovni vojni o njem morala molčati. Sicer sem pa prepričan, da noben Kranjec ne želi takega sodelovanja svojega rodnege gnezda v vojni, kakor ga izpričujejo nešteta mesta in vasi v deželah, kjer divja krvavi ples.

Vprašate me, kaj delam. Razmere, v katerih se tačas nahajam, mi ne nudijo same po sebi skoro nikakršnega dela. Hodim v rezervno bolnico k ranjenim in bolnim vojakom ter pomagam tamošnjemu kuratu; postopam po cestah in križpotih ter gledam, kje bi vsaj kako policijsko delo mogel opraviti v pomoč nevednim in ubogim; nagovarjam vojake ob cestah, kakor Gospod v evangeliju, ki najema delavce za svoj vinograd, da bi prišli v cerkev k sv. maši in svetim zakramentom za velikonoč i. i. d. A vse to je za slovenskega kapelana, zlasti ako je bil kdaj komandiran na delo v Kranj, vendar zelo malo dela. Vsled tega se množi število tistih med nami, ki si žele dobiti povelje, da bi šli dalje, kjer je več dela. Dokler se pa to ne zgodi, se čutim dolžnega, da vsaj svojim starim znancem in dragim

Gorenjcem napišem par vrstic o življenju v vojnem ozemlju.

Gališki Žid! Kdo se ni slišal o njem, kdo bi si ne želel te ljudi videti od blizu? Vidim jih, celo študiram jih od blizu, a kako naj jih gorenjski duši predstavim? Srečna slovenska domovina, ker ne poznaš Židov! Gališki Žid se že po zunanem na prvi mah spozna. Trгоvec je in obrtnik, ki zlasti med aristokratskimi Poljaki in okornimi Rusini lahko izhaja. Kako mu celo vojna daje svoj tribut, o tem se bo dalo pisati pozneje. Žid je silno umazan in prefrigan. Poleg svojega žargona govori tudi nemško, poljsko in rusinsko. Pri cigaretah, vžigalnicah i. t. d. dela zdaj samo s tri-do šest sto odstotki dobička. Kako si Žid zna pomagati, priča sledeči dogodek, ki se je odigral pred mojimi očmi. Neki oddelek vojakov je imel nalogo, s trenom oditi dalje. Manjkala pa je enemu vozu plahta. Poleg voza je stal voz nekega Žida, ki je bil pribežal s severa. Pokrit je voz z velikansko erarično plahto. Kakih dvajset vojaških delavcev se poloti Žida, da naj vrne vojaštvu plahto, katero mu je mogel le ukrasti. Ker Žid ne da izlepa, začno vojaški delavci odvezovati piahto z grdo. A kakor hitro kdo odveže kako pentljo, brž Žid napravi drugo. Dvakrat pridejo na ta način okoli voza in razlagajo drug drugemu svoje početje. Žid se sklicuje na svoj beg, na svoja leta, na otroke, na potrebo itd. Končno se eden delavcev Židovega zavezovanja naveliča in ga s komisnim čevljem dirne v ozadje, drugi ga s pestjo poboža od spredaj in, ko mu tretji skuša poravnati nos, se

pozorišče izpremeni. Žid namreč odpre usta na stečaj in začne na vso moč kričati: „Gewalt, Gewalt!“ (sila, sila). Tekom minute nastopi okoli voza nad petdeset Židov, ki prično na glas pomilovati svojega rojaka. Ta pa kakor besen skače na voz, z voza in okoli voza, venomer ponavljajoč svoj „Gewalt!“ Delavci in mi gledalci strmimo. Kmalu se domisli dvojica delavcev, kaj ima početi v drugem dejanju te drame. Eden udari Žida po nosu, da se mu nos pordeči, drugi zgrabi pest sera in ga mu potisne v usta. Iz tega obupnega položaja reši Žida njegovo čuječe oko, ki je zagledalo v daljavi žendarma. Kakor strela skoči Žid do njega in mu razloži hudo delstvo, čegar žrtev je postal on, nedolžni Izak Leibkalkstein. In tako se mu posreči, da plahta vendarle ostane njegova, z vozom pa takoj nato odpiha dalje.

Vzbudila se je med nami želja po kopanju. Ni čudno! Ako bi doma srečal le en avtomobil na tako prašni cesti, kakor je tu, bi ne našel pokoja, dokler bi se pošteno ne opral. Tu pa sem hodil po več ur, vsak čas zagrnjen v oblak prahu, po cesti cel teden; je torej taka želja po vodi opravičena. Neka Židinja je uredila, kakor se nam je reklo, tu novo kopel. Kakor jeleni, ki hrepene po studenčnici, planemo tja. Eden gre naprej ogledovat kopel, a pride nazaj poročat s tako kislim obrazom in takim opisom, da nam je takoj prešla želja po kopanju. Gremo gledat. Čez jarek, poln smeti in blata, stopimo na dvorišče, na katerem nam nos, oči in noge naznanijo najrazličnejše odpadke, ki leže tu v gromadah.

montu, pri Flireyi in zapadno od Priesterwalda. Proti Belgijcem so pa baje Nemci prodrli na nekaterih krajih fronto pri Iseru. Novi boji so tudi v Flandriji. Nač Calais so nemški letalci metali bombe in poškodovali ondi pristanišče.

Rusija — Turčija.

Turško brodovje je potopilo dne 3. aprila pred Odeso dva ruska parnika „Provident“ in „Vastožno“. Pri tem je pa zadela turška križarka „Medžidije“ pri trdnjavi Očakovu na neko mino in se je potopila. Posadko te ladje, ki je štela 300 mož, so rešile druge turške ladje, nahajajoče se v bližini. To ladjo so Turki dobili od Nemcev in žal jim je za njo.

Rusi in Turki si stoje v Kavkazu nasproti še vedno blizu meje. Prejšnje dni so Rusi naglali Turke nekoliko proti jugu in prišli na Turško, te dni so jih pa Turki po 18. urnem boju južno od Tavškerta vrgli nazaj čez mejo.

Boji za Dardanele.

Turki zbirajo v okolici Odrina vojaštvo in postavljajo topove na utrdbe.

O izgubah zaveznikov pri zadnjih napadih na Dardanele se poroča, da so se potopile tri oklopne križarice in 2 torpedovki, 4 oklopne križarice so težko poškodovane.

V Parizu so visoki krogi vsi obupani, ker se napadi brodovja na Dardanele niso posrečili, na suhem iti z armado proti Carigradu je pa zelo težavno, zlasti ker se Grčija in Bolgarija nočeta geniti, da bi pristopili k trojnemu sporazumu, kakor se je pričakovalo.

Nič ne bo še miru!

Polkovnik Howes, najboljši prijatelj predsednika Zedinjenih držav, se je mudil v Berlinu in e tipal, če bi se na kak način dal napraviti mir. Izvedel je pa, da za zdaj na to še ni mogoče misliti.

Italija.

Kraljev odlok prepoveduje prodajati ali izposojati tujcem ladje in plavajoč material.

Bolgarija.

Trojni sporazum se je zastonj prizadeval, da bi bil potegnil Bolgarijo na svojo stran. Ministrski predsednik Radoslavov se je sporazumel z voditelji opozicije in je izjavil, da Bolgarija na vsak način mora ostati nevtralna. Drugačno politiko imajo komitaši. Na meji pri Strumici jih je zbranih 2000. Pri Valandovu so imeli že s Srbi spopad. Tudi z Grki se merijo. Zato je postalo vse nervozno. Neki francoski list zahteva, da naj se precej napove vojna Bolgariji. Zdej se je Bol-

garija udala in je obljubila Srbiji pozneje dati zadoščenje.

Romunija.

Tudi Romunija se dobro drži nevtralnosti. Začela je preiskovati ruske pošiljke v Srbijo in ustavila vse blago, ki služi v vojne namene.

Portugalska.

Rojalisti so v Braganci proglasili monarhijo. Nastali so veliki nemiri.

Afganistan.

Rusija je odpoklicala iz Afganistana svojega poslanika.

Boji v Egiptu.

Turki so primarširali skozi puščavo do Sueškega prekopa in se z bajoneti spopadli z angleškimi četami na oni strani prekopa. Bitka je trajala 30 ur in Turki so zmagali ter vjeli mnogo Angležev. Turška artiljerija je zadela in poškodovala neko angleško križarico.

Kitajska — Japonska.

Napetost med Kitajsko in Japonsko se je nekoliko poglobila in se po poročilih iz Petrograda utegne spor mirnim potom poravnati. Pred kratkim je še vse kazalo, da je vojna neizogibna, ker Japonska zahteva veliko pravic na Kitajskem.

Ogrski državni zbor je sklican za dan 19. aprila.

Goltz-paša pri cesarju. Goltz-paša se je na poti iz Carigrada v Berlin oglašil na Dunaju pri cesarju. Našel je cesarja čvrstejšega in o vojnih zadevah dobro informiranega. Poročal je, da je Turčija danes dobro oborožena, bolj kot kdaj. Angleži in Francozi ne bodo pri Dardanelah ničesar opravili. Razdrli so dve zunanji utrdbi, ko so streljali na 17 km daljave, turški topovi so pa nesli le 13 km daleč.

Bitka pod plazom. V Karpatih je bila dne 13. marca bitka, ki je trajala šest ur. Ves čas je šel sneg. Kar se utrga plaz v gori in zasuje nekaj naših in Rusov. Streljanje še ni ponehalo od nobene strani. Nato se pa utrga drug plaz in jih zasuje še več. Bili so vsi pomešani, prijatelji in sovražniki. Tedaj so ogenj ustavili in so šli izkopavat ponesrečence izpod plazu.

Katoliška cerkev trpi škodo. V sedanji vojni so Rusini jako hrabri. Rusinski konjiki so bili te dni z najvišjega mesta pohvaljeni in ukazano je bilo, da naj se ta pohvala razglasi polku v domačem, rusinskem jeziku. Drugače pa katoliški Rusini nimajo sreče. Njihovi duhovniki so razgnani na dve strani: nekaj jih je moralo odkorakati proti jugozapadu, v Thalerhof, okoli 400

pa proti severovzhodu, na Rusko. Misijonarji za pravoslavje imajo tedaj med ovčicami, ki so izgubile prave pastirje, lahek posel. Tako katoliška vera povsod trpi škodo. Na Ruskem Poljskem so pa Nemci in Rusi razdejali okoli 1000 cerkva.

Sibirska republika. Poroča se, da so se Sibirici pričeli gibati in da se po mestih, kjer bivajo Tataři, agitira za ustanovitev samostojne republike. Ako je to resnica, bodo naši sibirski vjetniki doživeli tam mnogo zanimivosti.

Zdržnost na angleškem dvoru. Ker Angleži radi pijančevajo, hoče kralj dajati lep zgled treznosti. Dne 6. t. m. je izšel kraljev ukaz, da na kraljevem dvoru v prihodnje ne bodo pili ne vina, ne piva in ne drugih pijač.

NOVIČAR.

† Dr. Ivan Koren, ljubljanski stolni kanonik, je umrl v Ljubljani v deželni bolnišnici dne 6. aprila.

Umrl je č. g. Janez Prešern, župnik v Koprivnici.

Na Ravnem pri Jezerskem bo jutri ob 9. uri pokopan upokojeni župnik č. g. Luka Veršek.

General Schemua upokojen. General pehote Schemua, doma iz Gorij pri Bledu, je bil vsled starosti upokojen. Nekaj časa so ga v visokih krogih zelo cenili.

V Jelovici je snežen plaz podsul tri delavce ki so pehali hlode v dolino. Doma so bili iz Nemških Rovt v Bohinju. Dva sta se rešila izpod snega, tretji je ostal mrtev.

Spomenik linškemu škofu. Cesar je ukazal napraviti v linški stolnici spomenik škofu dr. Hittmayerju, ki je umrl za legarjem, katerega si je bil nalezal, ko je stregel srbskim vjetnikom.

Na severno bojišče je nesla neka žena s Kranjskega svojemu možu klobas in kolača. Vesela je bila, ko je našla moža zdravega, in se je vrnila skozi Koroško nazaj.

Novo razstrelivo. Francozi so začeli pri svojih topovih rabiti novo razstrelivo, ki ima čudno moč, da na ljudeh, ki jih zadene, ne napravi ran, ampak črne lise. Raztrga namreč žile v notranjosti telesa.

Kradejo kakor srake. Paziti treba bolj na tatove, ker so ljudje začeli predrzno krasti. V Kranju zahaja v gostilni „pri Stari pošti“ tat prav pridno v ondotni hlev in v shrambo (magacin). V zadnjih dneh je zmanjkalo tam več reči, n. pr. v ponedeljek gđc. učiteljci Franji Pogarar iz Mavčič zavojev, v katerem je bila lepa obleka, vredna 25 K, novi fini črevlji in nemška knjiga „Saphir, Humoristische Schriften“. Pazi naj se na tega tatu, in naj se ga ovadi, ako bo kam nesel ukradeno blago na prodaj. C. kr. sodišče v Kranju tudi že zasleduje to velikonočno tatinsko srako.

Zavijemo okoli vogla na pol razbite hiše in se znajdemo pred vhodom, pod katerim stoji umazano jezero, odvodni kanal. Skozi dolgo kabino, v kateri leži vse navskriž, razne omare, zaboji, lestve in umazane cape, pridemo do vrat, iz katerih se skozi špranje vali smrdeč dim. Tla so umazana, na teh tleh leži vse vprek šest lesenih in pločevinastih ban, še nesnažnejših. Stropa ni mogoče videti, ker se izgubi v smrdljivem dimu, prihajajočem iz železne peči, v kateri se cvrejo deske iz bližnjega vojnega stranišča. Sredi tega paradiža sedi škriba podjetnica in upraviteljica te naprave „za snago in zdravje“, pritožuje se v žargonu nad Kozaki, ki so menda pokvarili kopel, in razklada, da stane kopanje „ajne kronen, firck, drajsk grajzar“, kakor gospod hoče izbrati. Tudi posebno sobo za družinske kopeli ima, pa kakšno! Še nikoli nisem pokazal nikomur fige, tej Židinki sem jo pa pokazal za slovo. Kakor Dante, ko je prišel iz pekla, sem se oddahnil, ko sem stopil iz kopališča na cesto.

Cvetna nedelja! Po krasnih prvih pomladanskih dneh, katerih luč in toplota sta tudi iz žalostno poteptane gališke zemlje privabili nabroj belih zvončkov — trobentic, ki bi oznanjale mir, tu ni videti — in obdarili vrbe z belimi mačicami, si se tudi ti osokolila in si prišla buditi krščanske misli, ki dremljejo zašite v vojaški kožuh. Od ranega jutra do poldneva prihajajo in odhajajo vojaki, ki iščejo v cerkvi velikotedskega, izveličavnega duha in njegovih milosti. Z velikim zanimanjem sem gledal na to pisano množico, ki je prihajala in padala na kolena s kosmatimi vrbovimi vejicami v rokah (gališka bojna oljka).

Tu so vojaki različnih oddelkov, vrst, stopenj in jezikov — največ je Slovakov, ki stoje in kleče z rožnim vencem v roki okoli spovednic — domačini Poljaki v evropski obleki z galantnimi kretnjami, Rusini v svojem pisanem narodnem odelu, stoječi kakor egipčanski stebri, beguni iz vasij, kjer divja boj, sestre strežnice iz bolnišnice, železniški uslužbenci s koločvora — vse to polni cerkev in se spominja nevhvaležnega ljudstva, ki je križalo svojega Odršenika, ljudstva, čigar potomci bičajo in s trnjem kronajo prebivalstvo gališke zemlje.

Niti v tem času ne more pogrešati krščanska duša obredov velikega tedna. In kako li? Saj še nikoli ni bilo v stanu bolj umeti trpljenja Kristovega, nikoli ni bil rusinski gazda bolj podooben svojemu Gospodu, kakor letos. Daj Bog, da si ga bliže ogledajo, da prodro skozi njegove plave oči do poštene duše in da ga odrešijo nezaluženih kazni njegovi gospodarji.

„Slava Isusu Hristu!“ „Slava Bohu na viki! a slava i Vam, pane!“ Tako jih pozdravim in tak odgovor dobim od teh ljudi, katere krvavi boj izganja iz rodnih tal v daljne dežele. Pod noč in ponoči se pomikajo njihove procesije v neznano bodočnost. Na vozovih in peš, stari in mladi, najprvo Židje, par dni za njimi domačini, tako zapuščajo zemljo dedov, krov očetov — za velikonočne praznike. A ne obupujejo! Trših živcev, manj samogoltni, globokejši verni so, kakor moderni gospodarji sveta, ti trpini. „Kaj bo? „Kaj bo? „E, ljubi Bože! Bože dopomože, a Majka nebesna!“ In dalje stopajo omahujoč pod težo otroškega blagoslova, ki je njih edini bla-

goslov in jamstvo bodočnosti. Kirie, elei himas!

Na okno trka ptiček mlad; odpri, odpri, pomlad, pomlad! Počasi začenja strašni sovražnik obeh strank, gališka zima, umikanje na celi črti. V daljavi se še blišče nje beli roji kakor snežne lise, a med nas prihajajo zelene in pisane predstraže ljubke Vesne. Ni težka ta ločitev od zime, zato je tem pristrčnejši pozdrav pomladi. Z blagoslovljeno vrbovo vejico, darilom cvetne nedelje, hodimo k nji na obisk v zeleno naravo, in z odpetim plaščem, mnogi z edino željo v tužnem srcu, da bi kmalu ozelenela tudi palma miru. Da, kdaj bo dopolnjen čas in bo končano razdejanje! Kdaj bo prinesel golobček zeleno vejico v našo ladjo, kdaj bo vojni svečenik po Noetovem zgledu mogel darovati pravno in zahvalno daritev v krogu svojih ovčic v domovini? Take so mnogih želje, zlasti onih, ki so že od početka na krvavem plešu. A trdna volja vseh je in ostane, vstrajati junaško do konca, do junaške smrti za dom in za cesarja.

Življenje — ločitev. V vojni, zlasti za vojaka prav res. Štirinajst dni sem tu, a že me mučijo težave ločitve. Kako mnogo tovarišev, ki jih nikoli nisem videl in jih nikoli več ne bom, se mi je vsedlo v srce, ki mi poredno nagaja, ko se moram zopet od njih ločiti. Hrvati, Poljaki, Čehi, Rusini, tudi Nemci in Mažari, da celo Judje so med njimi, ki so mi po duši, po temperamentu sorodni. Upam, da mi noben Slovenec tega ne bo zameril, kajti povsod se najde med množico zoprnih ljudi tudi kak simpatičen človek. Samo v dušo si je treba medsebojno pogledati.

Iz Leš. Dne 28. marca je tu umrla župnikova sestra Katarina Črnilec, rojena Bleiweis, Iglejka s Pivke. Da bi se hireje pozdravila, se je za nekaj dni odtegnila domu in težkim delom. Večkrat je rekla: „Jutri bom pa že doma (na Pivki)“. Na cvetno nedeljo je bila še v cerkvi pri sv. maši in svetem obhajilu; pol ure nato je pa že bila doma — v večnosti. — Hrabrosto svetinjo je dobil Lešan Valentin Česen, ki je rešil v dveh bitkah strojno puško.

Sadite solnčnice! Letos bo manjkalo olja za solato in krme za kure. Naj se torej sadi mnogo solnčnic. Solnčnica ne zahteva posebno močne zemlje, daje pa dobro jedilno olje in njeno zrno rade zobjejo kure, ki imajo potem mnogo jajc. Porabijo se tropine od solnčnic tudi lahko med živinsko krmo. Dela s solnčnicami ni veliko, ker jako močne rastline kmalu zaduše pod seboj ves plevel.

Pogrešajo se vojaki: Matej Bradeško iz Zadobja pri Trati, Matej Štefe iz Nove Vasi pri Preddvoru, Gašper Dovžan od Sv. Ane, Andrej Potočnik iz Potoka pri Selcih, Franc Rakovec s Cepulj, Janez Zupan od Sv. Katarine, Anton Štefe s Kokrice pri Kranju, Janez Albreht iz Oslice, Anton Maček iz Javorij, Franc Pavlin iz Kovorja, Vincenc Miklavčič iz Kranja, Jožef Koritnik iz Olševka, Franc Vurnik iz Stare Oslice, Franc Mubi od Sv. Ane, Anton Dolinar iz Puštala pri Zmincu, Janez Jenko s Pivke pri Naklem, Janez Kokalj iz Robidnice pri Oslici, Andrej Verbič iz Senčurja, Franc Prezelj iz Davče, Jožef Špendal iz Zvirč pri Kovorju, Pavel Dolenec iz Zminca, Jožef Thaler iz Sorice, Janez Hribar iz Zaloga pri Goričah, Janez Omers iz Cerkelj, Jakob Kavčič iz Stare Loke, Peter Lukanec iz Orehovelj, Jožef Biček iz Davče, Jožef Mesec iz Cerngroba, Vincenc Jamnik iz Gorenje Vasi, Janez Konjar iz Smlednika, Peter Brezar s Cegelnice pri Naklem, Janez Štirn iz Zapog, Jožef Oblak iz Črnega Vrha, Franc Sajovic iz Stružvega pri Kranju, Jožef Cvirn iz Predoselj in Janez Sodnik iz Klanca pri Komendi.

Padli so na bojišču: Janez Maček iz Velesovega koncem decembra, Jožef Snedic iz Bobovka pri Predosljih 27. novembra, Franc Štern iz Senčurja in Alojzij Ribič iz Predoselj koncem decembra, Franc Tomše iz Križev, Alojzij Tišler iz Tržiča, Martin Šturm iz Robidnice pri Oslici, Janez Rajžar iz Mavčič, Janez Cebašek iz Moš pri Smledniku je padel 14. dec. v Volacjelinski, Anton Kalan iz Mavčič 15. decembra v Slavičinu v Galiciji, Mihael Stružnik iz Olševka je padel 22. oktobra pri Novem Miastu v Galiciji. Umrl so bolnički: Janez Vidmar z Zgornje Bele pri Preddvoru v Gyslgyösu na Ogrskem, Peter Potočnik iz Dragobačka v Novem Mjastu, Peter Markon iz Gorič v Szatmarnemeti in Franc Jesenko s Tehovca pri Sori je umrl 7. februarja v bolnici v Košicah na Ogrskem.

Iz ruskega vjetništva so se oglasili: Karol Oblak, Pavel Hribernik in Alojzij Hočevan, vsi trije iz Zapog, Janez Hočevan iz Valburge, Peter Juvantič s Podreče, Peter Kalan iz Mavčič, nadporočnik V. Skaberne in nadporočnik Knez iz Ljubljane. Zadnja dva bivata v Kokandu pod Himalajo, najvišjo goro na svetu, Mihael Balantič iz Hraš pri Preddvoru, Janez Kern iz Gorenj pri Kranju, Janez Šubic iz Volake pri Trati, Matej Zihel s Trate pri Loki, Rudolf Zihel iz Škofje Loke, Viljem Sedaj iz Tržiča, Jurij Škerjanec iz Cerkelj je pisal iz Moskve, da je ranjen na nogi.

Ali ne morete tega izvršiti v enem tednu? — Pokažimo v dejanjanju vsi svojo domovinsko ljubezen! — Na pomoč najrevnejšim med nami! Najlepše svojo domovinsko ljubezen v sedanjem času pokažemo v dejanju, ako kupimo srečke „Sl. Straže“. **Loterija je namenjena ubogim otrokom, vdovam in invalidom.** Ta plemeniti namen, ki mora vzdramiti tudi najbolj mrzla srca, poleg tega veliko število dobitkov bi pač moral vzdigniti vsakega, kdor čita te vrstice, da takoj, gotovo pa tekom enega tedna, kupi nekaj srečk „Slovenske Straže“. Kupite srečke takoj, ker s tem pomagate upravi loterije, da hitro ve, kje in koliko srečk je že razprodanih. Skrbite, da bodo vse srečke, ki so sedaj v prometu, v prihodnjih dneh pokupljene. Kdor ima sočutje do svojih trpečih rojakov, kdor z dejanji ljubi svojo domovino, bo to gotovo takoj storil. Srečka velja samo eno K, dobitkov je 1715 v skupni vrednosti 20.000 K. Glavni dobitke 5000 K. Zrebanje že maja meseca. Pismena naročila na več srečk sprejema pisarna „Slovenske Straže“ v Ljubljani. Naj se dobi mnogo plemenitih Slovencev in Slovenk, ki stopijo okoli svojih znancev in znank ter nabere kronice za srečke ter jih z naročilom pošljejo „Slovenski Straži“.

Meso po ceni. V nekaterih mestih na Ogrskem se meso prodaja po 1 K 60 v kg.

Članom Pomožne bolniške blagajne v Kranju. Vpričo nevarnosti zoper epidemijo koza se uvede varnostno cepljenje članov Pomožne bolniške blagajne in bo v to svrhu cepil, oziroma precepoval blagajnični zdravnik g. dr. Šavnik v Kranju počenši od „bele nedelje“ tri

nedelje zaporedoma, to je dne 11., 18. in dne 25. aprila t. l. od 10 do 12 ure dopoldne na svojem domu člane Pomožne bolniške blagajne, ki se mu javijo. — Ker so kože jako nalezljiva bolezen, katera se prenese od človeka na človeka, poziva načelnstvo Pomožne bolniške blagajne vse člane, da se prav mnogobrojno v navedenih nedeljah udeležijo cepljenja koz.

Kmečki delavci. C. kr. Kmetijska družba na Dunaju posreduje, da se dobe kmečki delavci za obdelovanje polja in košnjo travnikov v Avstriji. Oddajajo se delavci v skupinah od 30 do 40 mož. Naslov je: K. K. Landwirtschafts-Gesellschaft in Wien, I, Schaulflegasse 6.

Razglas. Predpisi min. naredbe z dne 30. januarja 1915 št. 24 drž. zak. ter z dne 20. marca 1915 št. 70 drž. zak. o izdelovanju kruha in peciva se ne opazujejo povsod ter se še vedno dogaja, da se za izdelovanje kruha rabi v pretežni množini nemešana pšenična moka. Ni treba še posebno poudarjati, da tako postopanje težko škoduje splošnemu preživljanju. Zatorej je vsakega posameznika dolžnost, da nastopi proti takemu početju ter vsak prestopok ovadi bližnji orožniški postaji. Prestopki pa se bodo tuuradno z največjo strogostjo kaznovali. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 2. aprila 1915.

Razglas. Z ministrsko naredbo z dne 29. marca 1915 št. 80 drž. zak. podvrge so se tudi zaloge cinka vsakomesečni dolžnosti naznanitve, ki obstoja po ministrskem ukazu z dne 7. februarja 1915 št. 27 drž. zak. za gotove kovine in zlitine. Dolžnost naznanila odpade, ako zaloga cinka, rude, predproduktov, starega gradiva, odpadkov, pepela in opilkov (ostružkov) te kovine ne presega količine 200 kg. Te zaloge je treba naznaniti zajedno z drugimi kovinami in sicer je vpisati prvo naznanilo na predpisani tiskovini v dveh izvodih po stanju dne 31. marca 1915 najkasneje do vštete 10. aprila 1915 na podpisano c. kr. okrajno glavarstvo. Dolžnost naznanila odpade nadalje, ako skupna teža polfabrikatov in gotovih fabrikatov, ki so v zalogi, ne znaša več nego: pri aluminiju 20 kg, niklju 20 kg, svincu 100 kg, bakru 100 kg in pri ostalih kovinah po 200 kg. Naznanilo je podat po stanju z dne 10. aprila 1915. l. političnemu oblastvu l. stopnje, v čigar okolišu so zaloge, najkasneje do vštete 24. dne aprila 1915. C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 8. aprila 1915.

Kako so nekdanj rekrute lovili. K članku, katerega je lani o tem predmetu objavil „Gorenjec“, nam je poslal neki gospod iz Stoba pri Domžalah ta-le dodatek: Tisti čas, ko so fante v vojaške lovili, je bila pri nas navada, da so se tisti fantje, ki so se bali biti vojaki, ali skrivali, ali pa se odtegnili vojaški suknji s tem, da so šli za dve leti ali za tri leta na Štajersko služiti. Ko je ta obrok potekel — to je bilo za časa Francozov na Kranjskem — so se pa vrnili domov in so bili prosti. Drugi so izkopali doma kje pod tlemi luknjo ali klet in so se v njej skrivali, ali pa so šli na skrivališča v gozdove. Tako so se enkrat šli fantje skriti v gozd. Možeje in biriči so jih šli loviti. Fantje so pa dan poprej izvedeli, da bo lov, in sicer tako-le: Na brdskem sodišču je bil tačas za biriča Podlipčev Luka iz Škocjana, dobrovoljček, kateremu so se fantje smilili. Luka je šel v gozd, v katerem je slutil, da morajo biti fantje skriti. Ko je prišel pred velik štor, od katerega fantje niso bili daleč proč, je na ves glas začel vpiti: „Štor, prisegel sem pri Bogu, le poslušaj me, da živemu človeku ne bom povedal, kdaj pojdemo fante loviti. Tebi pa povem, da bo lov na fante jutri.“ Fantje, ki so to slišali, so brž pobegnili na Štajersko in so bili prosti. Drugi so pa šli h kmetom kam visoko v gore služiti za par let. Potem so prišli domov in so lahko mirno delali pri svojih stariših. Kot nekako prorokovanje so tudi stari ljudje tačas pripovedovali to-le: „Takrat bo hudo na svetu, ko bo oče lastnega sina v vojaške peljal.“

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 7. aprila. Avstrijski polkovnik Spiess je padel na bojišču. — Slavni general Ruskij je dobil dopust in zapustil bojišče. — Srbi so zopet obstreljevali Oršovo, Avstrijci pa Belgrad. — Letnik 1916. je na Ruskem vpoklican in bo dal 558 tisoč mož.

Dunaj, 7. aprila. Hudi boji na Karpatih se nadaljujejo severno od Bardova. Bitke so na raznih točkah. Na višinah vzhodno od Laborške doline so vjeli naši še 930 Rusov ter dobili vsega skupaj 5000 pušk, 2 topa in 7 strojnih pušk ter mnogo vojnega materiala. Bojna črta sega sedaj od reke Ondave do Užoka. V vzhodnih Karpatih je mir.

Berlin, 7. aprila. Nemški podmorski čoln „U 29“ se je z vso posadko potopil. Poveljnik je bil kapitan Weddingen, ki je potopil s torpedi še veliko angleških ladij. „U 29“ je bila najnovejša in najboljša nemška podvodna ladja.

Berlin, 7. aprila. Pri Drie Grachtenu so se Nemci vsled hudega francoskega ognja nekoliko umaknili. V Argonih so napad Francozov odbili nemški lovci. Pri Verdunu so Francozi pri svojih napadih imeli težke izgube. Na višinah reke Moze je bila velikonočni ponedeljek vroča bitka, ker so Francozi naskočili z močno novo armado pri Toulou in Combresu. Do pravih bitk je prišlo zlasti pri Aprémontu in Flireyu, kjer so se bili z bajoneti. Francozi niso imeli uspehov. Na višinah Combresa so Nemci zmeli dva francoska bataljona.

Berlin, 7. aprila. Pri Andrejevu, 30 km jugozahodno od Memela, je nemška konjenica premagala en ruski bataljon, vjela 5 častnikov in 360 mož, 120 mož ubila in 150 težko ranila. Ko je drugi ruski bataljon prišel na pomoč, je bil odbit. Nemci so izgubili le 6 mrtvih. Pri Kalvariji in Avgustovu so bili ruski napadi zavrnjeni.

Rim, 7. aprila. Papež je naročil ameriškimi katolicanom, naj ničesar ne store, da bi se vojna nadaljevala. Rekel je, da bode s celim srcem podpiral Wilsona, ako bode posredoval za mir.

Solun, 7. aprila. Okoli 40 francoskih vojaških zdravnikov in več francoskih častnikov je tu skozi šlo v Niš.

London, 7. aprila. Vsled strašnega viharja se je potopilo na atlantski angleški obali 60 ladij.

Dunaj, 8. aprila. Ob dolini Laborče so naši in Nemci vjeli velikonočni teden 10.000 Rusov. Na vzhoda Laborče so še hudi boji, kakor tudi od Užoka do Zborova.

Dunaj, 8. aprila. Angleži so 25.000 mož izpred Dardanel poslali v Egipt. Ruska armada pa kmalu odide iz Odese proti Carigradu, ako je ne bode napadlo na Črnem morju turško brodovje.

Budimpešta, 8. aprila. Vsi gališki begunc bodo morali zapustiti Ogrsko.

Berlin, 8. aprila. Nemci so dobili do 1. marca 5510 topov in sicer od Belgijcev 3300, od Francozov 1300, od Rusov 850 in od Angležev 60.

Curih, 8. aprila. Francoske vojne ladje so zaplenile na italijanskih parnikih vso za Nemčijo namenjeno pošto, pisma in denar, skupaj 2300 vreč.

Vošington, 8. aprila. Nemška križarica „Prinz Eitel Friedrich“ je internirana v Norfolk. To ladjo je šlo loviti devet velikih francoskih in angleških vojnih ladij.

Od nekdanj stanuje že tukaj moj rod.

Vodnik.

Sedaj trdijo naši učitelji zgodovine, da so prišli Slovenci v naše dežele še le za Longobardov, torej nekako po letu 568 po Kr. r. Mi pa smo se učili, mi starejši, da so se Slovenci polastili teh krajev v neznano davnih časih. Res pa je, da so gospodarili nad Slovenci mnogi tuji narodi tako, da so prav sami svoji gospodarji bili malokdaj. To mnenje se mi ne zdi ovrženo po novih trditvah. Le ta vtis imam vsled teh pisanj, da ime Sloveni, Slovenci, je prišlo še le v 6. stoletju med tuje narode. Za staro mnenje hočem navesti nekaj dokazov:

1. Imena rek in gora so vsa staroslovanska; le malo izjem bi se dobilo. Ime reke Drava, o katerem je nekdo trdil, da ni slovensko, je pristno slovensko. V Rakitni n. pr. je beseda „dravec“ v rabi za prašiča, ki je predrt, in se ne reže.

Naj pa tu omenim, da ime za gorovje „Krim“ ni slovensko, ker ljudstvo ondi govori izgovorja „Kerim“, oboje polglasnik, gen. Kerima, prvi e polglasnik, drugi i čisti glasnik. Nadalje je ime „Emona“ ptujega vira, pa ne rimskega. To je sled ljudstva, ki je imelo vpliv na te kraje. Po mojih mislih so to Angleži starega veka, Kananejci, ali drugače imenovani Feničani, Puni. Kananejci so dali ime Evropi, Afriki, Španski.

Velikokrat sem se čudil, zakaj Slovenci, in vsi Slovani, imenujemo Romo Rim, ki je vendar več stoletij gospodovala nad nami. Od kod to ime? Ko sem naletel pri Izajiji, 24, 15. na besedo „Baurim“, ki je razlagavec ne vedo prav tolmačiti, se mi je zazdelo, da smo morda tudi to besedo dobili od Kananejcev. Tiste besede pri preroku se glase: 14. v. Oni bodo povzdignili svoj glas, peli; v Gospodovem veličastvu bodo vriskali od zahoda. 15. v. Zato Baurim (v zemlji Rim?) častite Gospoda, na primorjih (otocih, deželah)

zahoda ime Gospoda, Boga izraelovega! Torej smo za Romo imeli že Rim pred prihodom Rimljanov. Druga ljudstva, Galci ali Kelti, niso zapustili kaj sledu. Celo Rimljani so pustili v ljudskem življenju le malo sledu, večinoma le v mrtvih, popisanih kamnih. A vendar dveh besed se spomnim, ki jih, mislim, rabimo le Slovenci, ali bolje, tisti, ki so bili pod posebnim rimskim vplivom, v ravni; to ste: miza = mensa, kar imamo le Slovenci, vsi drugi Slovani imajo stol, tudi Hrvatje. Ciza = cisium (dvokolesni voz), beseda znana tudi le v ravni. V Rakitni je ostanek rimskega zidu, ki je zapiral pot proti Cirknici. Opomnim, da sedanja pot po Prezlu je zelo nova, mož, ki jo je tudi kopal, je živel še v mojem času. Ta zid imenuje ljudstvo „Prezel“, gen. „Prezela“, kar more biti od besede presidium. Izročilo je, da je bila v tistem Prezlu cerkev s. Marjete. A kraj je tak, da tam ni bilo kaj vasi ali polja, temveč skoraj le cerkev za posadko. Kaže pa to poročilo, da je bilo eno in isto ljudstvo za Rimljanov in zdaj, in da je bilo tudi med hribskim ljudstvom nekaj kristjanov, če ne, bi se ne bilo ohranilo to izročilo. Pod Žalostno goro (Preser) je vas Prevalj = praevallum.

2. Kolikor je ljudstvo dalo ime krajem, kjer je bila rimska naselba, so imena ohranjena še danes, n. pr. v Rakitni se imenuje grič, s katerega se vidi vsa rakiška dolina, in tudi Prezel, Laščice. Enako so bili Rimljani, katere so že takrat imenovali naši ljudje Lahe, naseljeni v Lahovčah (pri Cerkljah), v Laščah.

3. In zdaj pride glavni nagib, da trdim: Slovenci so bili pred Rimljani tukaj. Sedanjih krajev končnico če so imenovali naši predniki za časa Rimljanov **ešte**, npr. Čirešte = Čirče, Trgešte = Tršče. To je današnji Trst. In mi smo ohranili še deblo v besedah Tržaščan, tržaški. Da pa zdaj govorimo Trst, pride od laškega vpliva. V Rakitni je rekel star mož, ki je hodil po kupčijah v Trst, pa ni znal ne pisati, ne brati: Trstin, prav za prav Triestin, se je popravil. Da je sedanji če nekdanji **ešte**, mi je pokazal romunski zemljevid, na katerem je videti mnogo krajev na končnico ešt, išt. Tamkaj, v ptujih ustih, je končnica utrpnila, ni se več razvijala. Ondotni taki kraji pa tudi pričajo, da so rimski veterani, tamkaj naseljeni, imeli Slovanke za žene. Torej Romunija, Balkan je bil za grških, rimskih vladarjev tako slovanski, kakor zdaj, če ne še bolj.

Romuni imajo menda edini med rimskimi potomci členek (articulum) zadaj za besedo. Mislim, da so to tudi povzeli po svojih ženah, sedaj imenovane Bolgarke, ki imajo členek tudi za besedo. Sklepal bi iz tega, da je ljudstvo, ki ga zdaj imenujemo Bolgare, imelo še členek za rimskega gospodstva.

Tukaj tudi opomnim, da ne morem verjeti, da je s. Ciril prvi našel vse črke za staroslovenski jezik in on pisal prvi slovansko. Črke, glagolica, so premalo podobne grškim, jezik tako popoln in čudovito natančen, da ga začetnik, in morda in še mož, ki se že kot otrok ni naučil tega jezika, ni mogel spraviti na višino, na kateri se ni dalje spopolnjeval, temveč le padal. Morda je s. Ciril uredil vrsto črk po grški abecedi, nekatere premenil v bolj podobne grškim, in se je pozneje prišlo še bliže k grški pisavi s cirilico.

Pri tej priložnosti naj razložim nekatera imena vasi. Čirče sem že razložil. Beseda čer, čir (pečevje, skalovje) je še živa pod Storžičem. Pribačevo (ne Prebačevo). Beč (e polglasnik) ali bedèn, gen. bednà, je sod škač, kad brez dna, dejan na studenec, da zbira vodo. In tam je res tak kraj, podoban beču, pod Hrastjem. Praše je Pragešte = Prašče, vas nad naravnim pragom. Moše je Mostešte = Mošče, ker se more ondi priti s kratkim mostom čez Savo. Hrastešte

Hrašče, Lohovešte = Lahovče, Lahešte = Lašče Vadešte = Vadče, vas v kovorski fari. Vada = jarek (bolgarska sl. g. Bezenška, str. 29): in vas je res pri jarku. Dunaj, Dunajce. Dunaj je bil tudi ob jarkih (Wienfluss), znamenje, da so Slovenci bivali okoli Dunaja. Hrvatje, tako blizo nas, imajo drugo ime za Dunaj. To mi je rodilo misel, da od Tirol in Donave do globoko doli na Balkan je bil en jezik, slovenski, ki je pa po vplivu drugih narodov, Rimljanov, Grkov, Bolgarov veliko trpel. Enako so vdrla Srbi in Hrvatje, sicer Slovani, med nas in še dalje med Ilirce, in nekaj vzeli iz slovenskega jezika, in svojega na ta način predelali.

Da so bili Slovenci pred Rimljani tukaj, kaže ime Vindobona. Wind, windiš je starodavno poimenovanje Slovencev po Nemcih. Windišgraz = Slovenji gradec, Windišdorf = Slovenska vas pri Kočevju v fari Stara cerkev. Ime za vse Slované med Slovani samimi, vsaj v teh krajih, je bilo Sloveni, Slovenci. Naši prvi pisatelji, Trubar in drugi, če se ne motim, so imenovali v slovenščini svoj jezik slovenski, v nemškem jeziku windiš. Tudi Dubrovčani (Dalmacija) so imenovali svoj jezik slovenski, slovinski. Kako malo primerno je ime bolgarsko-macedonski jezik za staroslovenski cerkveni jezik, se razvidi iz tega tudi.

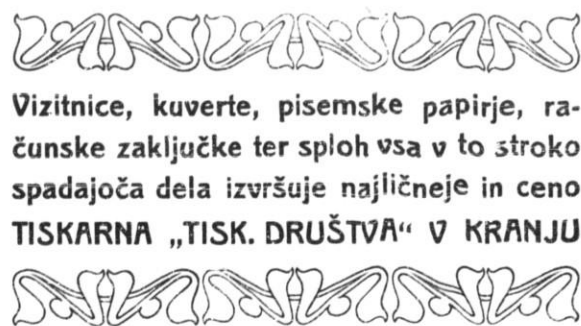
Pomen končnice če smo popolnoma pozabili, zato zdaj delamo imena krajev z je: Hrastje, Smrečje, Brezje, Ustje, ali z ica: Brezovica, Bukovica, ali kar z ženskim množnikom: Križe, Moste, Novake, Vodice; včasih še z išče: Krljišče, ognjišče. Nekdaj smo še delali imena krajev z j: log, logj. Lož, kot, kotj = koč, kraj, krajj = Kranj; n je vdejan, da se loči od prvotne besede. Bivalcem pod Kerimom, npr. Preserem, Borovničanom i. t. d. pravijo hribci Krajenci. Menda sem slišal, da pravijo Notranjci, če gredo na ravan proti Ljubljani, da gredo v Kranj. Torej v ptujih ustih beseda **Karni** je toliko kot bivavci pod gorami, ali na kraju kake višine, kakor je naš Kranj, imena Srbi, Hrvati, Karni itd., katera dobimo v rimskih in drugih poročilih, niso imena vsega naroda, temveč le ljudij posamnih krajev, kakor naša: Kranjci, Štajerci, Korošci itd.

4. Ad Pirum, summas alpes = Hrušica. Kdo je prestavljal? Slovenci niso mogli, če jih za Rimljanov ni bilo tukaj. Če so pa bili, je skoraj gotovo, da niso rimske besede prestavljali, temveč le Rimljani slovensko. Kako malo so se menili Slovenci na poimenovanje svojih rimskih gospodarjev, kaže to, da, kjer je bilo rimsko ime različno od slovenskega, ne vemo, kje je tisti kraj. Kako so rekli Rimljani Ljubljani, sub Iudice lis est; enako, kako Studencu na Ižanskem. Ta kraja sta imela gotovo rimske bivačve; to priča mnogo kamnov; pa če je bila tukaj kje Emona, ne vem, če je gotovo. Bila je neka Emona v Istri, menda tam, kjer je zdaj Cittanova. Tu so bili najbrže vsi škofje, kakor s. Maximus, ki se imajo za ljubljanske škofe (cerkvena zgodovina od Fleury-a, knjiga 18. str. 428 ima: Maxime d' Emone en Istrie je bil na cerkv. zboru v Ogleju, l. 381).

Ljubljano so Slovenci imenovali Ljubljano in Ižanski svet Ig. Ljubljana ima ime od naravne lege. Ljubljana, Ljubija, Ljubelj, Ljubnik, Ljubno = lobanja, torej kraji, ki so pod, na vrhu lobanje, gore na vrhu ne ostre, kakor Grintovec, Košuta, temveč lahko zaokrožene. Ig je jarm za dve živini, kambi ima v želimeljski in iškovrški dolini. Ti imeni ste se ohranili z ljudstvom; rimski imeni ste se izgubili z rimskim ljudstvom.

Jurij Rozman.

Šolske tiskovine ima v zalogi tiskarna „Tiskov. društva“ v Kranju

Vizitnice, kuverte, pisemske papirje, računske zaključke ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje najličneje in ceno TISKARNA „TISK. DRUŠTVA“ V KRANJU

Cestni okrajni odbor bode prodal na dražbi drevje in hosto

ob Savi na Gorenji Savi
v ponedeljek 12. aprila ob
1. uri popoldan.

Cestni okrajni odbor v Kranju.

Ganglional

je iz najboljših rastlin in po lastni sestavi pripravljen čaj, kateri se rabi z vspehom kot

domače sredstvo proti živčnim oboletostim.

Učinek tega čaja se pokaže posebno v tem, ker umiri živce, lajša bolečine, redi kri, odpravi krče, povrne spanec, sploh vpliva kar najbolj na telesno moč in dobro razpoloženje, kakor tudi na prebavo.

Ganglional se dobi pristen edino le pri c. in kr. dvornem in komornem založniku

JULIJU BITTNERJU, lekarnarju

Reichenau, Niže Avstrijsko.

Cena eni škatlici z natančnim navodilom 3 krone. Dobi se se pa tudi v vseh lekarnah, drugače pa od zgorajšnje lekarnarje proti pošiljavi 3 krone poštne prosto.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure
zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Velika svota denarja

se zamore naključni vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 19, Ljubljana.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhacker**, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne na razpolago.

Dr. Globočnik ni k vojakom poklican in zdravi nadalje. 16 52-34

**Čisto novo
in moderno**

**blago za ženske in moške
obleke radi prevelikega
nakupa in velike zaloge
prodajam**

po lastni ceni
IVAN SAVNIK
Kranj, pri Besenčanu.